

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

374. An, & qualiter criminosus & Irregularis resignare possint sine auctoritate Superioris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

re sine Episcopi seu Diocessani licentia; cum ut illa sint sub cura & dispositione Episcopi. Pirh. *ibid.* ex Fagnano *loc. cit.*

Quaestio 373. An, & qualiter limitanda praecedens responsio, seu quanam resignationes fieri possint sine auctoritate Superioris?

1. **R**espondeo primò: locum non habere, seu non requiri auctoritatem seu consensum Superioris in resignatione, seu cessione juris ad beneficium, competentis v.g. ratione postulationis, electionis, praesentationis, impetrationis literarum apostolicarum de promovendo. Barbof. *loc. cit.* n. 5. Paris. *cit. q.* 1. à n. 74. citans quamplur. Garc. *loc. cit.* n. 247. Pirh. *cit. n.* 57. Laym. *in c. admonet. de renunc.* n. 2. Ratio communis horum omnium est, quòd in beneficiis acquirendis cesset ratio illa vinculi. Neque enim tam arcto vinculo Ecclesiae obstringitur electus, postulatus, praesentatus, quàm confirmatus, institutus &c. Paris. *n.* 74. Pirh. *loc. cit.* quòdque auctoritas illa Superioris requiritur, est propter interesse Superioris, quòd non adest, nisi postquam beneficiatus jus plenum in beneficio est adeptus per confirmationem, aliamve institutionem. Paris. *n.* 82. Pirh. *loc. cit.* neque dictus electus praesentatus ante confirmationem, institutionem verum, sed quasi contrahit matrimonium cum Ecclesia. Paris. *n.* 88. Sic itaque electus ad beneficium vel dignitatem Ecclesiasticam (& nominatim etiam electus in Episcopum, ut Paris. *n.* 80.) etiam post consensum suum praestitum electioni, ante confirmationem sine licentia Superioris, seu habentis confirmare, potest resignare in manibus eligentium (quas tamen postremas particulas ita intellige, ut opus non sit licentia seu consensu eligentium ad hanc resignationem) Paris. à n. 78. citans quamplur. contra Goffred. Host. Archid. *in c. si electio. de elect.* n. 6. Praeposit. *in c. si quis. 7. q. 1.* quorù sententiam communiter damnatam esse, ait Paris. *n.* 87. Sic praesentatus (etiam post acceptatam à Superiore praesentationem, ut Paris. *n.* 96.) ante institutionem absque auctoritate & licentia Superioris renunciare potest praesentationi, jusque per illam quæsitus ad beneficium in manibus Patroni. Paris. à n. 94. citans Coraf. *de benef. p.* 1. c. 8. n. 15. Roch. *de sa. rep. v. honorificum cum communi.* Si habens literas expectativas ad beneficia vacatura, potest illis sine Superioris seu concedentis illas auctoritate resignare. Barb. *loc. cit.* n. 33. Idem est de gratia, alicui facta per literas de providendo de beneficio vacante; cum per illam adhuc non nisi jus ad beneficium quæsitus sit. Barbof. *loc. cit.* n. 33. citans Zabarell. *in clem. auditor. de rescript.* Secus tamen est de literis obtentis ad beneficia, quae vacant, dum hæ non solum mandatum de providendo, sed provisionem ipsam seu collationem continent; cum enim per harum literarum expeditionem & acceptationem jus sit quæsitus in beneficio jam vacante, ita sine auctoritate Superioris, quis resignare nequit. Paris. *n.* 99. etsi subjungat n. 100. quòd quis sine auctoritate Superioris istiusmodi literis continentibus collationem factam beneficii vacantis post earum acceptationem renunciare possit tacite, non capiendo possessionem illius beneficii vacantis; eò quòd per impetrationem non obligetur quis beneficio, nisi ceperit possessionem, ut Abb. *in c. ad audientiam. de rescript.* n. 3. Quòd ipsum tamen falsum videri ait Garc. *loc. cit.* n. 248. eò quòd, cum illi non

possit renunciare expressè sine auctoritate Superioris, quia juri in re, quale per illam literarum acceptationem acquisivit, renunciare nequit sine Superioris auctoritate, etiam illi tacite, non capiendo possessionem, nequeat renunciare. Abbas autem à Parisio citatus loquatur expressè de literis ad beneficia obtinenda, & non obtenta.

2. Respondeo secundò: posse sine licentia & auctoritate resignari beneficia litigiosa, etiam post illorum collationem aut institutionem, dum jus in iis verè anceps est, & probabiliter dubium (secus enim est, si resignans jus certum habet in beneficio; etsi enim tunc licet patiatur, renunciare tamen non potest beneficio sine Superioris auctoritate) eò quòd tunc cesset praesudicium Superioris; cum non constet, possidentem habere jus in re, & dubius sit litis eventus. Item quòd renunciatio talis, utpote per quam in causa dubia receditur à litè sic favorabilis. Barbof. *loc. cit.* n. 6. Paris. *cit. q.* 1. à n. 104. ex Butrio & Abb. *in c. quòd in dubiis. de renunc.* Garc. *loc. cit.* n. 249. citans Coraf. *de benef. p.* 1. c. 8. n. 16. Roffin. *de benef. c.* 14. n. 43. & 44. Pirh. *loc. cit.* n. 58. contra Laym. *in c. admonet. de renunc.* n. 2. ex Anania *in c. c. quòd in dubiis. n.* 18. tenentem contrarium, tum quòd generalis regula sit, resignationem beneficii acquisiti fieri non debere sine auctoritate Superioris, à qua regula nullibi in jure reperitur exceptum beneficium litigiosum; tum quòd interfit Ecclesiarum, ut Episcopus seu Ordinarius cognoscat causam resignationis, praesertim, dum beneficium est curatum, num Ecclesiae expediat, nec ne, num resignatio facta spontè, liberè, sine metu simoniae &c. Quam sententiam quoque probabilem asserit Pirh. *loc. cit.* & pro qua facit, quòd cum aliis tradit Azor. *p.* 2. l. 7. c. 30. q. 3. beneficium litigiosum nec impetrari, nec apud Papam renunciari posse in favorem alterius non factà mentione litigiosi.

3. Respondeo tertio: posse intrusum sine Superioris auctoritate resignare, vel potius dimittere beneficium, in quò intrusus est. Garc. *loc. cit.* n. 250. (hanc tamen adiciens limitationem: si intrusus est existenter & apparenter carens titulo) Paris. *cit. q.* 1. n. 107. citans Glos. Innoc. Abb. Host. & AA. communiter *in c. nisi cum pridem. de renunc.* si enim habentes jus tantum ad beneficium id possint, multò magis id poterunt, qui jus nullum aut titulum habent. Paris. *n.* 108. Praeter has limitationes specialiter sic

Quaestio 374. An, & qualiter criminofus & irregularis resignare possint sine auctoritate Superioris?

1. **R**espondeo primò: Episcopum quantumcunque graviter criminofum, non posse renunciare seu dimittere Episcopatum sine auctoritate & licentia Papae. *nisi cum pridem. de renunc.* ubi dicitur: propter conscientiam criminis cedendi licentia potest, seu debet postulari, & expressus *c. suffredus. 6. q. 3.* Paris. *l. 7. q. 2. n. 3.* Pirh. *ad tit. de renunc.* n. 59. Atque ita Episcopus, etiam simoniacus, dimittere nequibit Episcopatum sine auctoritate Papae, qui, si Episcopus bene administrat Episcopatum, dispensabit cum eo in ordine ad retinendum Episcopatum. Paris. *cit. q.* 2. n. 4. ac proinde idem erit de Episcopo reo aliorum gravissimorum criminum; cum simonia inter gravissima reputetur. Paris. *n.* 5. Ampl. atque hoc ipsum Paris.

Paris. *ibid.* n. 7. quod Episcopus criminofus, ne quidem in articulo mortis renunciare Episcopatum possit sine licentia Papae, sed sufficit pro exoneratione conscientiae promittere confessario, velle se eum dimittere, quamprimum poterit.

2. Respondeo secundò. Sed neque criminofus alius non Episcopus dimittere sine auctoritate Superioris potest beneficium, dum crimen tale est, propter quod non ipso iure seu facto existit privatus beneficio, sed privandus per sententiam Iudicis. Paris. *ibid.* n. 10. Pirh. *cit.* n. 59.

3. Respondeo tertio: neque privatus ipso iure ob crimen, adeoque carens quidem a parte rei vero titulo, ex quo tamen requiritur sententia declaratoria, renunciare potest sine Superioris auctoritate. Paris. *ibid.* n. 10. & 11. Pirh. *loc. cit.* Etsi enim talis revera ius ac titulum beneficii amisit, ex quo tamen possessionem retinet, donec sententia declaratoria criminis feratur, titulum saltem putativum, seu communiter existimatum retinet. Atque ita hoc casu requiritur auctoritas Superioris ad renunciandum, non quidem ad hoc, ut resignetur ius ac verus titulus, utpote quem non habet amplius, sed propter titulum putativum seu coloratum, qui adhuc suppetit Pirh. *loc. cit.* Paris. *cit.* n. 10. citantes Abb. *in c. nisi cum pridem de renunc. n. 5.* ad titulum verò putativum seu coloratum in ordine ad hunc effectum requiratur, ut illum legitima Superioris auctoritate acceperit, etsi non verum ob delictum seu occultum defectum; si enim intrusus est, & beneficium propria auctoritate occupavit, potest & debet beneficium dimittere absque alia Superioris licentia: nec prodest titulus talis coloratus, dum non provenit à legitimo Superiore, ut gesta cum tali titulo valeant aut sustineantur ob errorem seu opinionem communem. Pirh. *loc. cit.* citans Fagn. *in cit. c. nisi cum pridem. n. 32.* Sic itaque simoniacus, etsi privatus ipso iure beneficio, nullumque titulum acquirat, ex quo tamen habet titulum putativum, ratione cuius urget interesse Superioris non nisi interveniente auctoritate illius renunciare debet. Paris. *ibid.* n. 11. contra Abb. *in cit. c. nisi. n. 6.* quamvis talis simoniacus quam primò de licentia Superioris dimittere debeat beneficium, aut habere dispensationem, etsi per alium eo ignorante simonia commissa fuit, mox ut illam commissam intelligit. Paris. *ibid.* n. 15. citans præter alios Abb. *in c. nisi. n. 6.* & *in c. post translationem. de renunc. n. 23.* ubi is loquens de Episcopo dicat, quòd mox, ut scivit simoniam commissam in adeptione Episcopatus, debet vocare personas idoneas, & coram eis exponere factum, & protestari, quòd invitus Episcopatum teneat, & coram illis instituire procuratorem, quem mittat ad Curiam ad petendam licentiam renunciandi.

Respondeo quartò: dum verò criminofus ob crimen non tantum ipso iure privatus est titulo, sed insuper caret titulo putativo & colorato, ut quia per sententiam declaratum incurrisse illum crimen tale, ob quod privatus ipso iure, poterit sine auctoritate Iudicis dimittere beneficium. Paris. *ibid.* n. 8. Pirh. *loc. cit.* ex Abb. *loc. cit.* In quo casu non tam renunciat titulo, utpote quem non habet, quam possessioni iniusta, ut ait, Pirh. Ex his infero, &

Respondeo quintò: irregulares, cum non sint privati, sed privandi, non possunt renunciare absque auctoritate Superioris. Paris. *loc. cit.* n. 11. ex eodem Abb. *loc. cit.* n. 6.

Quæstio 375. Num etiam requiratur licentia alia & auctoritas Superioris in resignatione illa tacita, quæ ab ipso iure, seu juris constitutione induci censetur ob factum aliud quod beneficiati sine expressis illius verbis, v.g. dum beneficiatus assequitur beneficium aliud incompatible cum præhabito, dum emittit professionem, contrahit matrimonium &c.

1. Respondeo primò in genere affirmativè, seu licet beneficium per talem actum vacet ipso iure, debere nihilominus, saltem dum assequitur aliud incompatible beneficium illud præhabito dimitti coram Superiore, sive in manibus illius, & de illius licentia, ita ut si secus fecerit, beneficiatus ille possit à Superiore revocari ad prius illud beneficium, utpote quod absque auctoritate dimittere non potuit, juxta Extrav. Joannis XXII. *Execrabilis. de præb. Pirh. loc. cit.* n. 61. Paris. *ibid.* n. 7. q. 3. n. 2. citans Abb. *in c. ex ore. de his que sunt à majore parte capituli. n. 10.* Corat. *de benef. p. 1. c. 8. n. 13.* Roffinac. *de benef. c. 14. n. 36.* Bursart. *conf. 353. l. 4.* Nec obstat textus *c. ex ore.* ubi dicitur *iuri suo renunciasse videtur:* absque eo, quòd in dicto capite mentio fiat de Superiore; nam etsi de Superiore non fiat hæc mentio, non tamen negatur per hoc, intervenisse auctoritatem Superioris, sed potius id supponitur, quia actus in dubio censetur factus secundum generalem dispositionem juris; quin & ibi intervenisse consensum tacitum Superioris, ait Abb. *ibidem* Pirh. *loc. cit.* Paris. *cit.* q. 3. n. 5. Quam sententiam etsi communem fateatur cum Parisio Garc. *loc. cit.* n. 243. citans pro ea insuper Hojsd. *de incompat. p. 1. c. 13. n. 36.* Pet. Gregor. &c. ipse tamen contrarium tenet *cit. n. 243* nimirum non requiri in hoc casu licentiam seu approbationem Superioris; cum ab ipso iure inducatur hæc dimissio, citatque pro se præter gl. & Holt. *in cit. c. ex ore Quintadv. l. 4. Ecclesiast. n. 89.* Gonz. *gl. 14. n. 73.* ubi is in genere ait: tacita resignatio non eget auctoritate Superioris, ut tradit Benedictus Capra. *in Clem. gratia. de rescr. n. 5.* Fateatur nihilominus Garc. n. 240. requiri consensum Superioris expressum vel saltem tacitum (hunc enim sufficere ait n. 241. ex Abb. *in cit. c. ex ore.* quemadmodum sufficit consensus tacitus renunciantis) non secus ac in resignatione expressa, in alia resignatione tacita, quæ nimirum fit quidem etiam sine verbis, factò tamen hominis liberè renunciantis. v.g. ut in terminis *cit. c. ex ore.* per reverentiam exhibitionem tanquam Superiore, adeoque fit dependenter, seu ex consensu immediato renunciantis, & non ex necessitate juris sic disponentis, uti contingit in altera specie resignationis tacite à iure inductæ, de qua antè.

2. Respondeo secundò: pari modo insistendo sententiæ primæ, etsi electus ad aliam Ecclesiam, etiam alterius diocesis, electioni de se factæ consentire possit sine licentia sui Superioris, non potest tamen sine illius licentia actu relinquere suam Ecclesiam, & transire ad illam, ad quam electus alioqui revocari potest, & si admonitus non redierit, excommunicandus erit, *c. si verd. & seq. q. 1. c. admoner. de renunc. Pirh. cit. n. 61.* Liberum autem erit, Episcopo seu Prælato, ad quem pertinet prima illa Ecclesia, cum, qui transivit, revocare ad primam Ecclesiam, vel negatà ei licentiâ transeundi ad secundam, eum retinere in prima. Pirh. *ibid.* ex Innoc.